

Útflutningsmet í Kina

Hóast tað enn eru triggir mánaðir eftir av árinum, so hevur útflutningurin úr Kina longu sett met. Sammett við september mánað í fjør, vaks útflutningurin við 31%. Stóru útflutningtølini betra sjálvandi eisini um handilsjavnán, sum fyrstu níggu mánaðirnar hevur verið positivur við 654 mia kr. Ein gongd, sum hevur fingið fleiri útlenskar politikkarar at finnast at kinverjum, tí teir meta hesar halda kursinum á sínum gjaldoyra á alt ov lágum støði.

Sjálvnoðdir stjórar

Ein amerikonsk kanning visir, at flestu stjórar eru av teirri fatan, at tað gongst væl hjá teimum í starvi sínum. Hinvegin visir sama kanning, at starvsfólkini undir stjórunum langt í frá hava somu fatan. 92% av stjórunum hildu seg annars gera eitt "fantastiska gott" ella "sera gott" arbeiði. "Fantastiskt" var tó ikki tað, sum starvsfólkini nýttu, men 67% søgdu hóast alt, at stjórin gjordi eitt gott arbeiði. 23% hildu, at arbeiði var á eini leið, meðan seinastu 10% hildu, at stjórin gjordi eitt vánaligt arbeiði.

Alt fleiri kvinnuligir íverksetarar í Danmark

Dreymurin um at vera stjóri í egnum virki, fyllir alt meira í hugaheiminum hjá lesandi kvinnum í Danmark.

VINNULÍV

Rigmor dam
Rigmor@sosialurin.fo

Meðan parturin av øllum lesandi á lærðum háskúla í Danmark, ið stovnar egið virki, bert er vaksni út 9,2 prosentum upp í 9,5 prosent, frá 2004 til 2006, sær talið væl øðrvísi út, um hugt verður eftir teimum kvinnuligum lesandi. Har er parturin av kvinniligum íverksetarum nevnliga vaksið úr 17,8 prosentum í 2004 upp í 39,6 prosent í 2005, stendur at lesa inni á heimasíðuni hjá javnstøðunevndini www.javnrat.fo.

Samstundis er meiri enn helmingurin av teimum lesandi, sum ætla at stovna egið virki, kvinnur.

- Orsøkin er eitt nú vaksandi áhugi í almenna rúminum fyri kvinniligum íverksetarum, sigur Helle Neergaard, lektari við Handilsháskúlan í Árhús við sergrein um kvinnuligar íverksetarar.

- Tað hevur havt eina positiva ávirkan, at fjølmíðlarnir í størri mun hava áhuga fyri kvinniligum íverksetarum. Haraftur verða eisini fleiri skeið hildin um íverksetan í lestraríðini, sigur hon. www.javnrat.fo

Atlantic Petroleum slóðar fyri

Peningarreisl og iløgur hava stóran týðning í okkara samfelagsskipanum.

Vit síggja javnan, at lond og økir í londum stríðast fyri at vekja áhugan hjá váðafúsum kapitali, fyri at fáa iløgur og dynamikk í vinnuna. Føroyar hava í nógvar mátar ligið avbyrgdar frá heimsmeldrinum, men so er ikki longur. Vit alnetissambandi ber eins væl til at sita í Føroyum sum í Berlin og arbeiða við virðisbrøvum. Kunningartøknin gevur okkum ikki bert móguleikan mekanisk at handla, men eisini nógv betri móguleikar fyri innliti og vitan

VIRÐISBRØV

Bogi Eliassen
cand.scient.pol

Í Føroyum hevur ikki verið siðvenja at gera iløgur í t.d. partabrøv í stóri mun. Vit hava ikki havt egnan virðisbrævamarknað og sum lítið land hava vit ikki havt nógv virkir, ið hava havt eina hóskandi stóð til

t.d. virðisbrævamarknaðin í Keypmannahavn. Vit hava nú fingið okkara egnu virðisbrævamarknað, VMF. Vit hava fingið tilknýti til íslenska virðisbrævamarknaðin og nú í farnu viku fór fyrsta føroyska felagið á virðisbrævamarknaðin í Keypmannahavn. Nevnliga Atlantic Petroleum.

Váðafýsni

Tað at fáa virkir á virðisbrøv kann verða gott í einum samfelagi, tí tað gevur virkjum atgongd til váðafúsan kapital og vanligu borgaranum móguleika at seta pening í virksemi fyri at vinna pening við uppsparingini. Á hesum øki hava Føroyar verið aftarlaga og eru tað enn. Vit hoyra tó javnan, at føroyingurin er farin at seta meiri pening í virðisbrøv, men Føroyar er ikki eitt samfelag har borgarin brúka orku uppá virðisbrøv. Vit hava verið ov langt burturi frá virðisbrævamarknaðinum.

At arbeiða við virðisbrøvum krevur eisini arbeiði at fylgja við vinnugreinum, virkjum og rákum og tað er í dag móguligt umvegis kunningartøknina.

Hugburður

At fáa Føroyar, sum samfelag, at leggja stóri iløgur í virðisbrøv, krevur eisini eina hugburðsbroyting. At fólk váða við tí endamáli

Við at fara á børsina í Keypmannahavn hevur Atlantic Petroleum tikið eitt stórt stig uppfeitt. Og talan kann eisini vera um eitt stig, sum veruliga kann vera við til at broyta føroyska iløghugburðin

Mynd: Simun J. Hansen

at vinna meiri, enn um peningurin var á bók. Men tað krevur kanska eisini, at eitt virki skarar framúr og hevur leiklutin sum jarnbrotið. Og tað er mikið móguligt at Atlantic Petroleum er jarnbrotið. Vit síggja, at føroyski iløghugurin er byrjaður, men enn manglar eitt fokus sum fær vanligu føroyingin at hugsa um virðisbrøv.

Atlantic Petroleum

Atlantic Petroleum hevur klárað seg væl sum felag og hevur eisini vist vegin við partabrøvum, sum nú hevur vaksið so mikið um felagið, at tað nú er á norðurlenska virðisbrævamarknaðinum. Men tað er eisini søgan um eitt samtak, har fleiri føroyskir íleggjarar standa saman um at fáa eitt føroyskt oljufelag. Vit kunnu nú ímynda okkum, at stóri áhugi verður fyri virðisbrøvum í Føroyum og at fólk fara at hava stóri áhuga at fylgja við gongdini. Bæði tí talan er um eitt føroyskt virki og tí nógvir føroyingar hava pening í Atlantic Petroleum. Og tað ber kanska eisini

við sær, at fjølmíðlarnir fara at leggja stóri dent á virðisbrævamarknaðin.

VMF

Eitt av endamállum við føroyska virðisbrævamarknaðinum var at fáa iløgukapital til Føroya, sum kann verða við til at menna føroysk virkir, serliga á økjum har tørvurin á arbeiðskapitali er stóur. Eisini er tað uppsparingin í eftirløni, sum eins væl kann verða iløgur í Føroyum, sum aðrar staðni, og hetta kann verða við til at skapa ein bygna, sum fær til vega kapital til føroyska vinnulivið. Støddin á føroysku virkjumum ger eisini, at tørvur er á einum minni virðisbrævamarknaði sum, t.d. VMF. Fyrirminurin er eisini, at vanligu borgarin kann gera iløgur og fáa vinning og harvið eisini setir seg inn í fíggjar- og vinnuviðurskipti.

Vinnarin

Tað er sera jaligt, at eitt felag sum Atlantic Petroleum stóðugt hevur ment seg og nú er á norðurlenska

virðisbrævamarknaðinum. Felagið gjordi jú ikki minni enn at verða vinnarin í virðisvøkstri í gjár og tað kundi vist á, at felagið hevur gott orð á sær. At verða á virðisbrævamarknaði krevur eisini og eftirspurningurin eftir partabrøvum er spegilsmyndin av áhuganum í felagnum.

Markleyst

Vit tosa nógv um alheimsgerð. Ein partur av henni er markleysi kapitalurin. Og partur av honum er iløgur og handil við virðisbrøvum. Føroyar eru ikki longur ein fjarskotin blettur á heimskortinum, men liggja mitt í NorðuratlantsHAVI. Neyðuga innlitið og vit-anin ber í dag til at fáa umvegis kunningartøknina, umframt at vit hava okkara egnu Virðisbrævamarkna. Tað, sum nú manglar, er iløgumentan. Hinvegin so skal tað eisini gerast við ansni og tolssemi, tí tað er váði knýttur at iløgum.